

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1995-1996

7 MAART 1996

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 488bis van het Burgerlijk Wetboek

(Ingediend door de heer Boutmans)

TOELICHTING

De wet van 18 juli 1991 schiep de mogelijkheid om een voorlopige bewindvoerder aan te wijzen voor iedere meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand niet in staat is zijn goederen te beheren (art. 488bis, a), en volgende van het Burgerlijk Wetboek).

Artikel 488bis, c), § 1, vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt: «De Koning kan de uitoefening van de functie van voorlopige bewindvoerder afhankelijk maken van bepaalde voorwaarden onder meer om het aantal personen te beperken waarvoor een voorlopige bewindvoerder de goederen dient te beheren.» Van deze mogelijkheid om het aantal beschermde personen te beperken waarvoor een voorlopige bewindvoerder moet instaan werd tot op vandaag evenwel nog geen gebruik gemaakt.

In de praktijk stelt men dan ook vast dat het meestal dezelfde advocaten zijn die als voorlopige bewindvoerder worden aangesteld en dat zij soms tientallen tot zelfs honderden dossiers in hun handen concentreren. Deze toestand maakt een behoorlijk en gepersonaliseerd bestuur van de goederen onmogelijk.

Het stilzitten van de Regering dwingt het Parlement ertoe zelf paal en perk te stellen aan deze niet te verantwoorden uitwas.

Er wordt voorgesteld het aantal beschermde personen waarvan éénzelfde voorlopige bewindvoerder de

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

7 MARS 1996

Proposition de loi modifiant l'article 488bis du Code civil

(Déposée par M. Boutmans)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 18 juillet 1991 a créé la possibilité de désigner un administrateur provisoire pour tout majeur qui, en raison de son état de santé, est hors d'état de gérer ses biens (art. 488bis, a), et suivants du Code civil).

L'article 488bis, c), § 1er, quatrième alinéa, du Code civil est libellé comme suit: «Le Roi peut subordonner l'exercice de la fonction d'administrateur provisoire à certaines conditions, notamment en limitant le nombre de personnes dont un administrateur provisoire a pour mission de gérer les biens.» Or, il n'a toujours pas été fait usage de cette possibilité de limiter le nombre des personnes protégées dont un administrateur provisoire doit répondre.

Aussi, constate-t-on, dans la pratique, que ce sont généralement les mêmes avocats qui sont désignés comme administrateurs provisoires et qu'ils concentrent parfois entre leurs mains des dizaines, voire des centaines de dossiers. Cette situation rend impossible une administration convenable et personnalisée des biens.

L'immobilisme du Gouvernement force le Parlement à mettre lui-même un frein à ces excès injustifiables.

Il est proposé de limiter à vingt le nombre des personnes protégées dont un même administrateur

goederen zou mogen beheren te beperken tot twintig. Inbreuk op deze regel zal tot gevolg hebben dat de voorlopige bewindvoerder geen enkele vergoeding uit hoofde van zijn functie kan ontvangen, zolang aan die inbreuk geen einde wordt gemaakt.

Voorlopige bewindvoerders die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet meer dan twintig beschermde personen onder hun hoede zouden hebben, zouden over een termijn van zes maanden beschikken om zich van de overtallige dossiers te laten ontlasten door de vrederechter, die een nieuwe voorlopige bewindvoerder zal moeten aanwijzen. Na het verloop van de termijn van zes maanden zullen zij voor die overtallige dossiers geen enkele vergoeding meer kunnen ontvangen. Na verloop van twee jaar sinds de inwerkingtreding van de wet zal de voorlopige bewindvoerder, die teveel dossiers beheert, zelfs in het geheel geen vergoeding meer kunnen ontvangen, zelfs niet voor een beperkt aantal dossiers. De voorlopige bewindvoerder die deze sancties moet ondergaan buiten zijn schuld, namelijk nadat hij de vrederechter tijdig om ontlasting had verzocht, heeft recht op verhaal. Hij zal dus van de vrederechter schadevergoeding kunnen bekomen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Het 1° van dit artikel wijzigt artikel 488*bis*, c), § 1, vierde lid, van het Burgerlijk Wetboek en bepaalt dat een voorlopige bewindvoerder nooit de goederen mag beheren van meer dan twintig beschermde personen.

Het 3° legt de sanctie van de vorige regel vast. Voorlopige bewindvoerders die van meer dan twintig personen de goederen beheren, kunnen uit hoofde van hun functie van voorlopige bewindvoerder geen vergoeding ontvangen, zelfs niet voor het beheer van de goederen van de eerste twintig personen waarvoor zij als voorlopig bewindvoerder werden aangesteld. Deze sanctie wordt ingeschreven in een nieuw tweede lid van artikel 488*bis*, h), van hetzelfde Wetboek.

Artikel 3

Bevat een overgangsbepaling voor de voorlopige bewindvoerders die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de wet meer dan twintig beschermde personen onder hun hoede hebben. Zij moeten binnen de zes maanden na de inwerkingtreding van de wet ontlast worden van de overtallige dossiers. Na verloop van deze termijn kunnen zij alleen nog een vergoeding ontvangen voor het beheer van hun twintig oudste dossiers. Twee jaar na de

provisoire pourrait gérer les biens. Une infraction à cette règle aura pour effet que l'administrateur provisoire ne pourra recevoir aucune rémunération du chef de sa fonction tant que cette infraction n'aura pas pris fin.

Les administrateurs provisoires qui auraient, au moment de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, plus de vingt personnes protégées sous leur garde disposeraient d'un délai de six mois pour se faire décharger des dossiers en surnombre par le juge de paix, qui devra désigner un nouvel administrateur provisoire. À l'expiration d'un délai de six mois, ils ne pourront plus recevoir la moindre rémunération pour ces dossiers en surnombre. Deux ans après l'entrée en vigueur de la loi proposée, l'administrateur provisoire qui gèrera trop de dossiers ne pourra même plus recevoir la moindre rémunération, pas même pour un nombre limité de dossiers. L'administrateur provisoire qui subirait cette sanction sans en être responsable, c'est-à-dire après avoir demandé en temps opportun au juge de paix de le décharger, a le droit de prendre ce dernier à partie et pourra donc en obtenir des dommages-intérêts.

Commentaire des articles

Article 2

Le 1° de cet article modifie l'article 488*bis*, c), § 1er, quatrième alinéa, du Code civil et prévoit qu'un administrateur provisoire ne peut jamais gérer les biens de plus de vingt personnes protégées.

Le 3° assortit la règle qui précède d'une sanction. Les administrateurs provisoires qui gèrent les biens de plus de vingt personnes ne peuvent recevoir aucune rémunération du chef de leur fonction d'administrateur provisoire, même pour la gestion des biens des vingt premières personnes pour lesquelles ils ont été désignés en qualité d'administrateurs provisoires. Cette sanction est introduite dans le même Code par l'ajout d'un deuxième alinéa à l'article 488*bis*, h).

Article 3

Cet article prévoit une disposition transitoire pour les administrateurs provisoires qui, au moment de l'entrée en vigueur de la loi, auront sous leur garde plus de vingt personnes protégées. Ils doivent être déchargés des dossiers en surnombre dans les six mois de l'entrée en vigueur de la loi. À l'expiration de ce délai, ils ne pourront plus recevoir une indemnité que pour la gestion de leurs vingt dossiers les plus anciens. Deux ans après l'entrée en vigueur de la loi,

inwerkingtreding van de wet wordt artikel 488*bis*, *h*), tweede lid, zonder enige beperking toegepast: dan kunnen de voorlopige bewindvoerders die meer dan twintig dossiers behandelen, geen enkele vergoeding meer ontvangen uit hoofde van hun functie. Werden zij niet ontlast van de overtallige dossiers binnen de vier maanden nadat zij daarom verzocht hebben, dan hebben zij verhaal op de vrederechter. Dit is een verwijzing naar artikel 1140 van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 4

Artikel 4 regelt de inwerkingtreding. Om de vrederechten en de voorlopige bewindvoerders de gelegenheid te geven zich aan te passen wordt hun de nodige tijd gegeven.

Eddy BOUTMANS.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 juli 1991 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de letter *c*, § 1, vierde lid, wordt gewijzigd als volgt:

«Niemand mag voorlopige bewindvoerder zijn over meer dan twintig personen.»

2° in letter *c*), § 1, zesde lid, tweede zin, wordt na de woorden «of hij die aanvaardt», een zin ingevoegd, luidende:

«In hetzelfde geschrift bevestigt hij op zijn eer dat hij nog geen voorlopige bewindvoerder is over meer dan 19 personen.»

3° de letter *h*) wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

«Een voorlopige bewindvoerder die de goederen zou beheren van meer dan twintig beschermde personen kan uit hoofde van zijn functie geen enkele vergoeding meer ontvangen, zelfs niet voor buitengewone ambtsverrichtingen. Hij is gehouden tot terugbetaling van iedere som die hij met overtreding van deze bepaling ontvangen heeft.»

l'article 488*bis*, *h*), deuxième alinéa, sera appliqué sans la moindre restriction: à ce moment, les administrateurs provisoires qui traiteront plus de vingt dossiers ne pourront plus recevoir aucune rémunération du chef de leur fonction. S'ils n'ont pas été déchargés des dossiers surnuméraires quatre mois après en avoir fait la demande, ils disposeront d'un recours contre le juge de paix. C'est là une référence à l'article 1140 du Code judiciaire.

Article 4

L'article 4 règle l'entrée en vigueur. Nous donnons aux juges de paix et aux administrateurs provisoires le temps nécessaire pour s'adapter.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 488*bis* du Code civil, inséré par la loi du 18 juillet 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1° Le littera *c*), § 1er, quatrième alinéa, est remplacé par ce qui suit:

«Nul ne peut être administrateur provisoire de plus de vingt personnes.»

2° Au littera *c*), § 1er, sixième alinéa, deuxième phrase, est insérée, après les mots «s'il accepte celle-ci», la disposition suivante:

«Dans le même écrit, il confirme sur son honneur qu'il n'est pas encore administrateur provisoire de plus de dix-neuf personnes.»

3° Le littera *h*) est complété par un deuxième alinéa libellé comme suit:

«Un administrateur provisoire qui gérerait les biens de plus de vingt personnes protégées ne peut plus recevoir aucune rémunération du chef de sa fonction, même pour des devoirs exceptionnels. Il est tenu de rembourser toute somme qu'il aura reçue en infraction à la présente disposition.»

Art. 3

Overgangsbepaling

De voorlopige bewindvoerder die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet de goederen beheert van meer dan twintig personen moet dit binnen de zes maanden na deze inwerkingtreding aan de vrederechter melden; die voorziet uiterlijk binnen de zes maanden na die melding in zijn vervanging, op de wijze bepaald in artikel 488bis, d), eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek.

De voorlopige bewindvoerder die na het verstrijken van deze termijn nog van meer dan twintig personen de goederen beheert kan slechts een vergoeding ontvangen voor het beheer van de goederen van de twintig beschermde personen van wie hij het langst de voorlopige bewindvoerder is geweest. Wanneer de datum van zijn aanstelling tot voorlopige bewindvoerder niet volstaat om deze twintig personen te bepalen, wordt de voorkeur gegeven aan de oudste beschermde personen, in die zin dat de voorlopige bewindvoerder voor het beheer van hun goederen nog vergoed zal worden.

Zodra twee jaar zijn verstreken na de inwerkingtreding van deze wet, wordt artikel 488bis, h), tweede lid, toegepast.

De voorlopige bewindvoerder die voor een aantal dossiers niet meer vergoed wordt overeenkomstig het vorige lid, heeft verhaal op de vrederechter, indien hij niet werd vervangen binnen de vier maanden, nadat hij daartoe een aanvraag heeft ingediend.

Art. 4

Deze wet treedt in werking de eerste dag van de vierde maand volgend op die gedurende welke ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Eddy BOUTMANS.

Art. 3

Disposition transitoire

L'administrateur provisoire qui, au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, gère les biens de plus de vingt personnes doit, dans les six mois de cette entrée en vigueur, le signaler au juge de paix; celui-ci pourvoit à son remplacement au plus tard six mois après en avoir été avisé, de la manière prévue à l'article 488bis, d), premier alinéa, du Code civil.

L'administrateur provisoire qui, à l'expiration de ce délai, gère encore les biens de plus de vingt personnes ne peut recevoir de rémunération que pour la gestion des biens des vingt personnes protégées dont il a été l'administrateur provisoire le plus longtemps. Si la date de sa désignation en qualité d'administrateur provisoire ne suffit pas pour déterminer ces vingt personnes, la préférence est donnée aux personnes protégées les plus âgées, en ce sens que l'administrateur provisoire sera encore rémunéré pour la gestion de leurs biens.

L'article 488bis, h), deuxième alinéa, sera appliqué deux ans après l'entrée en vigueur de la présente loi.

L'administrateur provisoire qui n'est plus rémunéré pour un certain nombre de dossiers en application de l'alinéa précédent, a un recours contre le juge de paix s'il n'a pas été remplacé dans les quatre mois de l'introduction d'une demande à cet effet.»

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le premier jour du quatrième mois qui suit celui au cours duquel elle a été publiée au *Moniteur belge*.